

**PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA
I STOPNIA**

im. ZYGMUNTA NOSKOWSKIEGO

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

**ul. Sulechowska 15
66 – 200 Świebodzin
rok szkolny 2023/2024**

Świebodzin 2023 r.

Opracowanie programu wychowawczo-profilaktycznego:

Rada Rodziców, Przedstawiciel Rady Pedagogicznej – Halyna Ulianova

Spis treści:

I. Podstawy prawne.....	str. 3
II. Wstęp.....	str. 3
III. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego.....	str. 5
IV. Diagnoza.....	str. 7
V. Misja Szkoły.....	str. 8
VI. Wizja Szkoły.....	str. 9
VII. Sylwetka absolwentów.....	str. 10
VIII. Priorytety wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2023/2024....	str. 11
IX. Cele ogólne i szczegółowe.....	str. 11
X. Struktura oddziaływań wychowawczych.....	str. 16
XI. Kalendarz uroczystości w roku szkolnym 2023/2024.....	str. 21
XII. Szczegółowe Cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2023/2024.....	str. 21
XIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego	str. 22
XIV. Literatura przedmiotu.....	str. 23

I. Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1915 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.
- Statut Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Świebodzinie.

Ponadto wykorzystano:

- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

II. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Świebodzinie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji ubiegłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2021/2022,
- wniosków i analiz,
- wyników kontroli organu nadzoru pedagogicznego,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),

- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

III. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO.

Świebodzin jest miastem położonym w centralnej części województwa lubuskiego, liczącym około 30 tysięcy mieszkańców. Szkoła muzyczna, obok Domu Kultury, umożliwia dzieciom i młodzieży naukę i rozwój artystyczny. Jest również miejscem, w którym spełniają się liczne marzenia dzieci i ich rodziców. Kształtuje ona nie tylko osobowości uczniów, ale także ich wrażliwość, gust muzyczny oraz poczucie estetyki. Stwarza warunki do rozwijania własnych uzdolnień i umiejętności muzycznych.

Historia Szkoły rozpoczyna się w 1947 roku, kiedy to powołano do życia miejskie, a później Państwowe Ognisko Muzyczne. Pierwszym dyrektorem ogniska był Kazimierz Misiakiewicz, kolejnym Romuald Pawłowski. Z jego inicjatywy oraz przy pomocy władz miejskich w 1969 roku ognisko otrzymało budynek przy ul. Sulechowskiej 15. Lokal ten został zaadaptowany i wyremontowany, zakupiono nowe instrumenty i pomoce dydaktyczne, zwiększyła się też liczba uczniów.

W 1971 roku został doceniony wkład ogniska w kształtowanie życia muzycznego w Świebodzinie. Ministerstwo Kultury i Sztuki z dniem 1 września 1971 r. powołało do życia Państwową Szkołę Muzyczną I stopnia. Pierwszym dyrektorem został Edmund Wilgocki. Do współpracy zaprosił wybitnych pedagogów. Byli to Adam Kucia, Halina Kriczi, Wojciech Gabszewicz, Józef Dziwiłł, Marian Kwiaton, Bożena Duszyńska, Elżbieta Wasilewska, Wiesław Furmankiewicz. Edmund Wilgocki bardzo dynamicznie rozwijał szkołę, był również twórcą Świebodzińskiej Orkiestry Dętej i Janczarskiej. Należy nadmienić, że to właśnie on skomponował hejnał Świebodzina. Od początku istnienia szkoła prowadziła intensywną działalność koncertową. Przez wiele lat organizowano m. in. Dni Kameralistyki czy Poniedziałkowe Spotkania Muzyczne, podczas których występowała cała plejada znakomitych muzyków polskich i zagranicznych.

Po śmierci Edmunda Wilgockiego, przez osiem lat obowiązki dyrektora szkoły sprawował Adam Kucia. Oprócz gruntownego remontu, rozwinął on działalność dydaktyczną szkoły, która w tym czasie liczyła ok. 200 uczniów.

W rocznicę dziesięciolecia istnienia, w uznaniu zasług, Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia w Świebodzinie nadano imię Zygmunta Noskowskiego, wielkiego polskiego kompozytora, pedagoga i organizatora życia muzycznego w Warszawie. Jego kompozycje krzepiły serca Polaków żyjących pod zaborami, a uczniami byli wybitni kompozytorzy polscy XX wieku, spośród których należy wymienić Karola Szymanowskiego, Mieczysława Karłowicza, Ludomira Różyckiego czy Grzegorza Fitelberga.

Od 1984 roku przez dwa lata szkołę prowadziła Jolanta Schneider, a od 1986 roku obowiązki dyrektora szkoły pełnił Wiesław Furmankiewicz. Działalność szkoły na terenie miasta i okolic z każdym rokiem wzrastała poprzez cieszące się wielkim uznaniem koncerty

środowiskowe. Od września 1992 roku Jolanta Schneider ponownie objęła stanowisko dyrektora szkoły. Z jej inicjatywy przeprowadzono kolejne ważne remonty (m. in. odnowienie elewacji zewnętrznej, przełożenie dachu, odświeżenie sal lekcyjnych), pozyskano wysoko wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, organizowano kolejne koncerty cykliczne, m. in. Dzieci - Dzieciom, jak i tradycyjny Wieczór Kolęd. W ramach wymiany międzyszkolnej w PSM w Świebodzinie gościli corocznie uczniowie z Francji. Z kolei świebodzińscy uczniowie dawali koncerty w Domu Opieki Społecznej w Glińsku, szkołach oświatowych w Lubrzy i Sulechowie, Lubuskim Ośrodku Rehabilitacyjnym „Caritas”, domach dziecka, a także Muzeum Regionalnym. Uczniowie swoimi występami uświetniają również uroczystości miejskie i państwowe. Do dzisiaj organizowany jest Konkurs Piosenki Dziecięcej, który cieszy się ogromnym zainteresowaniem dzieci w wieku od 4 do 6 lat.

Od 2010 do 2021 roku Państwową Szkołą Muzyczną I stopnia w Świebodzinie kierowała Renata Sypień, dzięki której szkoła znalazła się w programie ogólnopolskim, w gronie szkół artystycznych poddanych termomodernizacji. Zakres robót był ogromny, gdyż cała szkoła została poddana generalnemu remontowi.

W latach 2018 – 2020 została wybudowana przy szkole Kameralna Sala koncertowa wraz z zapleczem, która posiada najnowocześniejsze wyposażenie. Od roku szkolnego 2021/2022 szkołę prowadzi Jadwiga Pietsch. W szkole w tym czasie zwiększyła liczbę uczniów korzystających z nauki. W Sali koncertowej odbywają się koncerty muzyki klasycznej, rozrywkowej. Szkoła jest otwarta na projekty koncertowe miasta i powiatu świebodzińskiego

W roku szkolnym 2021/2022 Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Świebodzinie obchodziła pięćdziesięciolecie istnienia. Jest to okres na tyle długi, aby stwierdzić, że na trwałe wpisała się w muzyczny krajobraz miasta i regionu.

Przedstawiając historię szkoły nie można pominąć osiągnięć wychowanków, którzy brali udział i byli laureatami konkursów instrumentalnych i wiedzy o muzyce m. in. w Paryżu, Warszawie, Zielonej Górze, Nowej Soli, Żaganiu, Szczecinie, Sochaczewie, Poznaniu, Wrocławiu, Płocku, Wieliczce. Wielu spośród absolwentów kontynuowało naukę w średnich szkołach muzycznych, liceach i akademiach muzycznych. Niektórzy absolwenci działają aktywnie jako muzycy zawodowi lub nauczyciele.

Obecnie Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Świebodzinie liczy ok. 85 uczniów. Kadra pedagogiczna składa się ze świetnych nauczycieli, którzy uczą gry na fortepianie, skrzypcach, gitarze, wiolonczeli, akordeonie, flecie, klarncie i saksofonie oraz przedmiotów teoretycznych.

Nauka w szkole muzycznej to nie tylko nabywanie przez uczniów konkretnych umiejętności i wiedzy artystycznej, ale również otrzymanie dobrych podstaw do dalszego kształcenia muzycznego, kształtowanie świadomego artysty i odbiorcy sztuki, pogłębianie wrażliwości muzycznej, dbałość o wszechstronny rozwój osobisty i zaszczepianie pożądanych wzorców postępowania.

Rozwój muzyczny dzieci jest naszą szczególną troską, bo to wspaniała inwestycja w przyszłość, aby ich dorosłe życie było ciekawsze i piękniejsze.

IV. Diagnoza

1. Analiza doświadczeń zdalnego nauczania uczniów w okresie od marca do czerwca 2020 roku wskazuje jednoznacznie, że , że obszarem działań wychowawczo-profilaktycznych w okresie pandemii powinny być:

- a. Profilaktyka bezpiecznych zachowań w szkole i innych skupiskach ludzi obowiązujących w okresie pandemii.
- b. Nabywanie wiedzy dotyczącej COVID-19
- c. Kształtowanie zachowań i organizacji czasu (nauka – czas wolny), w przypadku powrotu do nauki zdalnej.
- d. Nabywanie umiejętności sprawnego posługiwania się sprzętem i oprogramowaniami pomocnymi przy zdalnym nauczaniu.
- e. Wyposażanie uczniów w wiedzę na temat możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej na wypadek przedłużającego się pobytu w domu spowodowanego nasileniem pandemii.

2. Z analizy zebranego w ramach diagnozy materiału wyróżniono pozytywne cechy pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły :

- a. w szkole uczniowie czują się bezpiecznie, a rodzice wysoko oceniają poziom bezpieczeństwa.
- b. w szkole nie odnotowuje się zachowań agresywnych.
- c. w szkole przestrzegane są prawa i obowiązki ucznia.
- d. szkoła organizuje zajęcia pozalekcyjne, które wspierają rozwój intelektualny uczniów oraz stanowią alternatywną formę spędzania czasu wolnego.
- e. szkoła realizuje zaplanowane zadania wychowawcze i profilaktyczne.

3. Badania diagnozujące problemy młodzieży wskazują jednoznacznie, że obszarem działań wychowawczo- profilaktycznych powinny być :

- a. nabywanie wiedzy i umiejętności korzystania z mediów internetowych ,(ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska cyberprzemocy).
- b. profilaktyka uzależnień (ze szczególnym naciskiem na nikotynę).
- c. promocja zdrowia i aktywnego spędzania czasu wolnego.
- d. nabywanie umiejętności psychospołecznych.
- e. poprawa frekwencji na lekcjach (nieobecności, spóźnienia).

V. MISJA SZKOŁY

Misją Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Świebodzinie jest poszukiwanie i rozwijanie talentów muzycznych, a także stworzenie sprzyjających warunków rozwoju dzieci wrażliwych na muzykę, emocjonalnie z nią związanych, które za sprawą edukacji muzycznej i wychowania przez sztukę staną się w przyszłości aktywnymi i profesjonalnymi odbiorcami różnych dziedzin sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem muzyki. Szkoła daje podstawy wykształcenia muzycznego przyszłym odtwórcom, twórcom i świadomym odbiorcom sztuki.

Naczelną dewizą Szkoły jest podporządkowanie wszystkich zasobów, jakimi dysponuje szkoła doskonaleniu uczniów, zarówno poprzez wzrost ich wiedzy i umiejętności, jak i wszechstronny rozwój osobowości. Kierowana do naszych uczniów i ich rodziców oferta składa się na całokształt działalności szkoły artystycznej.

Szkoła wychodzi naprzeciw indywidualnym potrzebom uczniów poprzez rozwój ich zainteresowań i uzdolnień, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów wybitnie uzdolnionych muzycznie. Szkoła dostrzega również potrzeby uczniów z trudnościami w nauce, którym pomaga rozwijać się uwzględniając ich indywidualne potrzeby oraz otacza ich opieką w przewyciężaniu trudności.

Szkoła przy wspólnym działaniu pedagogów, rodziców i samych uczniów kształci się młode pokolenie jako przyszłych artystów, ludzi twórczych, utalentowanych muzycznie, wrażliwych na wartości promowane poprzez różne dziedziny sztuki, gotowych w przyszłości w swoim środowisku propagować poznane w szkole wartości.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę” (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.”*)

VI. Wizja Szkoły

Szkoła musi być otwarta, dynamiczna, rozwijająca się i ukierunkowana na oczekiwania uczniów, rodziców, jak i nauczycieli. Wszechstronny, harmonijny rozwój intelektualny, emocjonalny i fizyczny ucznia jest głównym celem pracy Szkoły a wszystkie podejmowane działania muszą służyć w jego realizacji. Aby cel ten osiągnąć konieczna jest zgodna i efektywna współpraca wszystkich nauczycieli.

Jednocześnie wychowujemy uczniów do szacunku, współpracy i otwartości wobec innych narodów europejskich. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.

Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. Z. Noskowskiego w Świebodzinie to:

1. Szkoła, w której każdy uczeń może rozwijać swoje zainteresowania i talenty po to, by twórczo rozwiązywać różnorodne problemy, prowadzić pracę samokształceniową, a przede wszystkim wierzyć we własne siły i możliwości,
2. Szkoła, w której każdy uczeń czuje się bezpieczny i doceniony, zawsze może oczekiwać pomocy i akceptacji ze strony nauczycieli i swoich rówieśników.
3. Szkoła, w której pracownicy i uczniowie mają zapewnione bardzo dobre warunki nauki i pracy.
4. Szkoła, w której organizowane są spotkania ze znanymi ludźmi.
5. Szkoła, w której nauczyciele mają dobrze wyposażone klasy instrumentalne i klasy do zajęć ogólnomuzycznych.
6. Szkoła, w której administracja posiada wszelkie narzędzia do pracy.

Szkoła tworzy warunki do współpracy uczniów, nauczycieli i rodziców, pracowników administracji i obsługi, którzy współdziałając ze sobą w sposób uporządkowany i skoordynowany, osiągają zamierzone cele, m. in.:

1. Umożliwienie, zachęcanie oraz mobilizacja do wszechstronnego działania.
 2. Preferowanie przez środowisko szkolne takich wartości jak:
 - a) szacunek
 - b) godność
 - c) patriotyzm
 - d) prawdomówność
 - e) tolerancja i akceptacja
 3. Inspirowanie nauczycieli i uczniów do twórczego działania, samodzielnego konstruowania indywidualnych planów rozwoju.
 4. Kształcenie u uczniów umiejętności podejmowania decyzji.
- Integrowanie szeroko rozumianego środowiska szkoły i mobilizowanie go do wspólnej pracy.

VII. SYLWETKA ABSOLWENTA

Celem szkoły jest przygotowanie ucznia do dalszej edukacji poprzez stworzenie takich warunków wszechstronnego rozwoju, aby opuszczając szkołę uczeń Państwowej Szkoły Muzycznej I st. im. Zygmunta Noskowskiego w Świebodzinie był przygotowany do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

W sferze nauki:

1. posiadał wiedzę i umiejętności niezbędne do dalszego kształcenia
2. umiał samodzielnie uczyć się i korzystać z dostępnych źródeł informacji

3. potrafił planować, organizować i oceniać własną naukę

W sferze społecznej:

1. potrafił dobrze funkcjonować w otaczającym go świecie
2. znał i respektował prawa człowieka, był tolerancyjny – akceptował różne postawy i poglądy
3. umiał rzetelnie pracować indywidualnie i współpracować w zespole zgodnie zobowiązującymi zasadami i poczuciem współodpowiedzialności
4. cechował się wysoką kulturą osobistą, był życzliwie nastawiony do świata i ludzi
5. potrafił rozwiązywać problemy w sposób aprobowany przez środowisko
6. dbał o otaczające środowisko
7. dbał o bezpieczeństwo własne i innych.

W sferze kulturowej:

1. był otwarty na europejskie i światowe wartości kultury
2. znał historię, kulturę oraz tradycje swojego miasta, regionu i kraju
3. potrafił korzystać z dóbr kultury, uczestniczyć w życiu kulturalnym, a nawet go tworzyć
4. miał świadomość potrzeby współpracy i integrowania się z innymi narodami, przy zachowaniu własnej tożsamości i odrębności narodowej
5. szanował dobra kultury i przyrody, symbole narodowe i religijne.

W sferze zdrowotnej:

1. przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19) i cywilizacyjnymi
2. zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),
3. rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy),

VIII. Priorytety wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2023/2024

- a. Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych

Indywidualna relacja mistrz-uczeń w szkołach artystycznych stawia przed nauczycielami wymagania szczególne, związane z kształtowaniem **odpowiedniej** (pod względem dydaktycznym) oraz **bezpiecznej** (pod względem psychologicznym) interakcji. Lekcja indywidualna lub w małej grupie uczniów bezsprzecznie powinna być prowadzona z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania psychofizycznego uczniów oraz zagwarantowania dzieciom i młodzieży indywidualizowanego podejścia, w tym rozpoznawania ich potrzeb i możliwości oraz dostosowania do nich swoich metod pracy. Tego rodzaju interakcja jest możliwa, jeśli nauczyciel wykorzystuje skuteczne sposoby porozumiewania się, oparte na takich umiejętnościach jak:

- umiejętność słuchania ucznia
- reagowanie na jego komunikaty – zarówno werbalne jak i niewerbalne,
- empatyczne podejście do ucznia uwzględniające wielopoziomą chęć poznania ucznia
- umiejętność rozpoznawania jego potrzeb poznawczych i innych m.in. społecznych, emocjonalnych czy motywacyjnych. W komunikacji z uczniem zdecydowanie nie powinno mieć miejsca m.in.: obrażanie ucznia, wyśmiewanie go, ironiczne krytykowanie, katastrofizowanie i generalizowanie wynikające z zauważonych braków lub niedoskonałości w funkcjonowaniu i umiejętnościach ucznia, prześmiewcze porównywanie do innych. Tego rodzaju przykłady negatywnych komentarzy wpisują się w zachowania o charakterze przemocy psychicznej.

Z uwagi na deklaracje części młodzieży uczącej się w szkołach muzycznych II stopnia (12 % uczniów) oraz z uwagi na bieżące skargi ze strony rodziców i uczniów szkół plastycznych i baletowych – istnieje prawdopodobieństwo, że wśród pewnej grupy nauczycieli pojawiają się nieprawidłowe postawy i zachowania, które przyczyniają się do odczuwania silnego dyskomfortu w indywidualnej relacji z nauczycielem. Niniejszy priorytet ma na celu uwrażliwienie nauczycieli- a szczególnie nauczycieli instrumentalistów i wokalistów w szkołach muzycznych, do nauczycieli przedmiotów plastycznych udzielający korekt prac plastycznych, nauczycieli tańca w szkołach baletowych- na wykorzystywanie w swojej pracy pełnego wachlarza kompetencji psychologicznych, które stanowią jeden z trzech fundamentalnych filarów kompetencji, obok kompetencji specjalistycznych i dydaktycznych, wymaganych od nauczycieli wszystkich szczebli i wszystkich typów kształcenia. Kompetencje psychologiczne w największym stopniu odwołują się do umiejętności empatycznej komunikacji opartej na podmiotowym i zindywidualizowanym traktowaniu każdego ucznia.

uwrażliwienie nauczycieli- a szczególnie nauczycieli instrumentalistów i wokalistów w szkołach muzycznych, do nauczycieli przedmiotów plastycznych udzielający korekt prac plastycznych, nauczycieli tańca w szkołach baletowych- na wykorzystywanie w swojej pracy pełnego wachlarza kompetencji psychologicznych, które stanowią jeden z trzech fundamentalnych filarów kompetencji, obok kompetencji specjalistycznych i dydaktycznych, wymaganych od nauczycieli wszystkich szczebli i wszystkich typów kształcenia. Kompetencje psychologiczne w największym stopniu odwołują się do umiejętności empatycznej komunikacji opartej na podmiotowym i zindywidualizowanym traktowaniu każdego ucznia.

a. Wyposażenie ogólnokształcących szkół artystycznych w podstawowe narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej

Do systematycznego wykonywania w środowisku szkolnym działań diagnostycznych w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i działalności wychowawczo-profilaktycznej obligują odpowiednie przepisy prawa oświatowego. W zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej Obwieszczenie MEN z dnia 9.07.2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu

rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2020, poz. 1280) wskazuje na: A) obowiązek rozpoznawania/diagnozowania m.in. indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i uwarunkowań środowiskowych ucznia (§ 2 ust. 1); mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień (§ 20 ust. 1 pkt. 2); przyczyn niepowodzeń szkolnych (§ 20 ust. 1 pkt. 3); ryzyka wystąpienia dysleksji (§ 20 ust. 2 pkt. 2); B) zadania pedagoga szkolnego i specjalnego oraz psychologa w szkole polegających na prowadzeniu badań i działań diagnostycznych uczniów (§ 24 pkt. 1 oraz § 23a Rozporządzenia MEN z dnia 22.07.2022); C) zadania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w zakresie współpracy z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym (§ 20 ust. 1 pkt. 5).

W zakresie działalności wychowawczo-profilaktycznej Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe wskazuje na podstawę opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego, którą stanowią wyniki corocznej diagnozy (art. 26 ust. 2). Za przeprowadzenie diagnozy odpowiedzialny jest dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez niego pracownik szkoły/placówki (art. 26 ust. 3). Natomiast Rozporządzenie MEN z 22.01.2018 r. zmieniające rozporządzenie *w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii* (Dz. U. 2018, poz. 214) doprecyzowuje, iż podstawę do podejmowania działalności wychowawczo-profilaktycznej stanowi diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka (...), dotycząca uczniów i wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki, opracowana w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego (§ 6 ust. 2). Wszelkie działania wynikające z diagnozy szkoła lub placówka uwzględnia w programie wychowawczo-profilaktycznym (§ 6 ust. 5).

W związku z powyższym rekomenduje się wyposażenie szkół artystycznych, a szczególnie gabinetów psychologa i pedagoga szkolnego oraz pedagoga specjalnego, w specjalistyczne narzędzia diagnostyczne, takie jak testy, kwestionariusze, skale, baterie metod i in., umożliwiające przeprowadzanie diagnoz w wymiarze indywidualnym i grupowym. Potrzebę zakupu narzędzi diagnostycznych zgłasza – według potrzeb – specjalista, a dyrektor przeznacza środki zgodnie z możliwościami finansowymi szkoły. W wyborze odpowiednich narzędzi diagnostycznych służą pomocą psycholog/pedagog Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA.

- a. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin

Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, zachowań aspołecznych i przemocowych wśród uczniów należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Powoływany

przez dyrektora szkoły zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiada za opracowanie planu wychowawczo-profilaktycznego, którego harmonogram zawiera działania zaplanowane na podstawie aktualnych wyników diagnozy szkolnej. Działania te mogą wpisywać się merytorycznie m.in. w dwa ogólnopolskie programy wieloletnie – *Rządowy Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. W. Stasiaka na lata 2022-2024* prowadzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz *Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* prowadzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społeczne

IX. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19 oraz chorób cywilizacyjnych,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19, sytuacja kryzysowa uczniów z Ukrainy),
- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19,).

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,

- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) kształtowanie u uczniów postawy akceptacji i ciekawości poznawczej wobec różnic kulturowych prezentowanych przez uczniów – cudzoziemców,
- 7) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 9) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 10) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 11) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 12) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*).

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także

suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19, działaniami wojennymi na terenie Ukrainy) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 7) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19, przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym,
- 8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
- 10) poszerzanie wiedzy uczniów na temat konsekwencji nadużywania multimediów (uzależnienie cyfrowe),
- 11) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediów.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji

- psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
 - 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych, jako skutków sytuacji traumatycznych i kryzysowych (np. działania wojenne na Ukrainie),
 - 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią oraz uzależnieniami od innych środków zmieniających świadomość,
 - 6) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku uzależnienia cyfrowego (np. możliwość udziału w Pilotażowym Programie skierowanym do dzieci i młodzieży uzależnionych od nowych technologii cyfrowych, rekomendowanym przez NFZ i Ministerstwo Zdrowia),
 - 7) udostępnienie informacji o możliwościach różnorodnego wsparcia uczniów z Ukrainy.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,

- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły,
- 5) wspieranie uczniów i wychowanków, u których zaobserwowano uzależnienie od technologii cyfrowych, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły (np. przekierowywanie ich uwagi na rozwój indywidualnych zainteresowań oraz angażowanie uczniów do aktywności w różnych dziedzinach).

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji, objawów uzależnienia od technologii cyfrowych, objawów chorób cywilizacyjnych (np. nadwaga, brak aktywności fizycznej),
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET), o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas epidemii COVID-19,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,

- minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

X. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,

- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążać kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów – wg *Raportu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”* rekomendowane są „zwykłe rozmowy, zainteresowanie przeżyciami uczniów, proste zabawy integracyjne, wstępne rozpoznanie dotyczące liczby uczniów o bardzo złej kondycji psychicznej”,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog specjalny, pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i uzależnieniami od technologii cyfrowych,
- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, udzielania kar, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- promuje doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów, w tym uzależnień od technologii cyfrowych,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- wspierają uczniów – cudzoziemców w pokonywaniu trudności związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą oraz różnicami kulturowymi, w tym uczniów z Ukrainy w szczególności z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas (klas instrumentalnych):

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające np. z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19, z sytuacji kryzysowej uczniów ukraińskich,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także nadużywaniem technologii cyfrowych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

6. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

XI. KALENDARZ UROCZYSTOŚCI W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- ślubowanie klas pierwszych,
- koncert z okazji Dnia Edukacji Narodowej,

- Festiwal Musica Misericordia – udział nauczycieli i absolwentów szkoły
- Narodowe Święto Niepodległości – koncerty
- Koncerty klas instrumentalnych,
- mikołajki,
- szkolne spotkanie opłatkowe,
- wieczór kolęd,
- kolędowanie w domach opieki,
- kolędowanie w SOSW,
- kolędowanie dla władz miasta, gminy i powiatu,
- noworoczny koncert nauczycieli
- koncert „Muzyki niepoważnej” z okazji 1.04.
- szkolne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- koncert z okazji Dnia Matki i Ojca
- koncerty rekrutacyjne
- koncert absolwentów
- zakończenie roku szkolnego.

XII. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

Obszar rozwoju intelektualnego:

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie.
3. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Przyjęto standard: 98% uczniów systematycznie realizuje obowiązki szkolne.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integracja zespołów klasowych z uczniami z Ukrainy.
2. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm. W roku szkolnym 2023/2024 przyjęto standard: powyżej 90% uczniów przestrzega szkolnych norm i zasad.

Obszar rozwoju fizycznego:

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. W I semestrze wszyscy wychowawcy przeprowadzą co najmniej 1 godzinę zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
3. 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
4. 100% uczniów zna reguły sanitarne obowiązujące w czasie epidemii COVID-19.
5. 100% uczniów zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej.

Obszar rozwoju emocjonalnego:

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. 100% uczniów potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony.
3. 98% uczniów potrafi wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

Obszar rozwoju duchowego:

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Do 30 września 2023 r. wychowawcy zapoznają uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w koncepcji pracy szkoły oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. W roku szkolnym 2023/2024 90% uczniów w swoich zachowaniach kieruje się normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości.

XIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 1) analizę dokumentacji,
- 2) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 3) rozmowy z rodzicami,
- 4) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 5) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji programu, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Aby uzyskać informacje na temat efektywności działań w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego przeprowadzona została ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2022/2023

Przeprowadzono:

- 1) ankiety wśród uczniów;
- 2) ankiety wśród nauczycieli
- 3) ankiety wśród rodziców
- 4) podsumowania spostrzeżeń nauczycieli omawianych na zebraniach Rady Pedagogicznej;
- 5) obserwację działań wychowawczych;

6) monitoring zachowań uczniów w różnych sytuacjach szkolnych.

Analiza wyników ewaluacji umożliwiła diagnozę aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły

XIV. LITERATURA PRZEDMIOTU

M. Wieczorek, *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki*. ORE, Warszawa 2018, strona źródłowa:

<http://www.bc.ore.edu.pl/Content/922/>

[Program+wychowaczoprofilaktyczny+krok+po+kroku.pdf](#)

D. Macander, Metody i sposoby prowadzenia diagnozy w szkole i placówce oświatowej [w:] M. Konopczyński, J. Borowik i in., *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej*. ORE, Warszawa 2017, strona źródłowa:

<https://www.ore.edu.pl/2017/05/program wychowawczo-profilaktyczny/>

B. Wojtanowska-Janusz, *Realizacja programów wychowawczych na przykładzie szkół muzycznych bez pionu ogólnokształcącego w regionie lubelskim*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, strona źródłowa:

https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

J. Śmieszchalska, *Profilaktyka dolegliwości wynikających ze specyfiki gry na instrumentach muzycznych – nowe wyzwanie dla nauczycieli*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, strona źródłowa:

https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Świebodzinie w dniu 25 września 2023 r. Uchwała nr 8/II/25/09/2023